

Jyväskylän yliopisto

POM2STN+TS

Monimateriaalinen lukunurkka - jaksosuunnitelma

Henna Huotari & Pia Perttilä
Kevät 2016

Sisällys

Johdanto	2
Intoa lukemiseen lukunurkasta	2
Jaksosuunnitelma	3
Projektin tavoitteet	4
Integrointi muihin oppiaineisiin ja laaja-alainen osaaminen	5
Ryhmässä toteutettava käsityö	6
Opintokokonaisuuden eriyttäminen	7
Samanaikaisopettajuus	8
Projektin arviointi	9
Lähteet.....	11
Liitteet	12

Johdanto

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (POPS) kuvataan, kuinka käsityön tulisi olla monimateriaalinen oppiaine, joka kehittää oppilaan taitoa hallita kokonaisen käsityöprosessin periaatteet. Käsityön tekemisen painopiste ei ole vain työn toteutuksessa, vaan prosessissa korostuvat yhtä lailla merkittävinä tuotteen ideointi, suunnittelu ja arviointi. Opetussuunnitelman perusteissa kannustetaan myös yhteisölliseen työskentelyyn sekä eri materiaalien ja valmistusmenetelmien ennakkoluulottomaan hyödyntämiseen. (POPS 2014, 270.) Tämän tehtävän tarkoituksena on tuottaa opetussuunnitelman tavoitteiden mukainen käsityön jaksosuunnitelma, joka noudattaa monimateriaalisuuden ja kokonaisen käsityöprosessin periaatteita.

Tässä työssä esittelemme suunnittelemamme oppimiskokonaisuuden ydinajatuksia, tavoitteita, sisällöt ja arvioinnin perusteet sekä oppimisprosessin ajankäyttöön, työskentelytiloihin sekä käytettäviin materiaaleihin liittyviä valintoja. Tulemme käsittelemään myös eriyttämiseen tähtäviä toimenpiteitä, sekä opettajan roolia käsityöprosessin ohjaajana. Tarkoituksena on, että tekemämme jaksosuunnitelma luo pohjan uuden opetussuunnitelman perusteiden mukaisen käsityöprosessin toteuttamiselle.

Intoa lukemiseen lukunurkasta

Luokkatilojen tulisi innostaa oppilaita oppimaan. On havaittu, että muutokset esimerkiksi luokan lukunurkkauksessa vaikuttavat positiivisesti koko luokan lukumotivaatioon (Morrow ja Weinstein 1986, 342) Myös opetussuunnitelman perusteissa kannustetaan viihtyisien ja oppilaiden aktiivista osallistumista vahvistavien tilaratkaisujen suunnitteluun ja kehittämiseen (POPS 2014, 29). Jakson tarkoituksena on toteuttaa käsityöprojekti, jonka aikana kehitetään luokan yhteistä lukunurkkaa tuottamalla sinne yhteisöllisesti erilaisia sisustuselementtejä. Koska projektin tarkoituksena on tuottaa hyötyä koko luokalle, on tarkoituksenmukaista, että oppilaat ehtivät itse nauttimaan työnsä tuloksista. Tämän takia jaksosuunnitelmamme on suunnattu 5-luokkalaisille. On kuitenkin huomattava, että samantyyppisen luokan yhteisöllisen projektin toteuttaminen on soveltaen mahdollista myös muilla luokka-asteilla.

Projekti integroituu äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen siten, että sen lopputulos pyrkii edistämään oppilaiden lukuintoa ja tekemään lukemisesta mielekkään kokemuksen. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen yhdeksi tehtäväksi määritetään nimenomaan oppilaiden kiinnostuksen kasvattamisen kirjallisuutta ja lukemista kohtaan (159). Projektimme lähteekin liikkeelle oletuksesta, että luokka kaipaa lisää motivaatiota ja innostusta esimerkiksi lukudiplomin suorittamiseen. Tällöin lukumotivaation lisääminen voi toimia eräänlaisena ongelmana, johon lähdetään etsimään ratkaisua käsityöprojektin kautta.

Jaksosuunnitelma

Jaksosuunnitelman projekti toteutetaan kolmen hengen ryhmissä. Jakso kestää noin kaksi kuukautta ja koostuu kahdeksasta opetuskerrasta, joista osa on kaksoistunteja. Oppilaiden taitotason, etenemisen ja valmistettavien tuotteiden mukaan jaksoa voi joko pidentää tai lyhentää. Lukunurkkaprojektin tarkoitus on, että oppilaat saavat itse vaikuttaa toteutettaviin käsitöihin, mutta tässä suunnitelmassa aikataulu on suunniteltu seuraavien töiden mukaisesti: säkkituoli, jättityyny, lehti/kirjateline ja säilytyslaatikko. Ideoita ja erilaisia työohjeita on listattu Liitteessä 3. Suunnitelma on esitetty kokonaisuudessaan taulukkomuodossa Liitteessä 1, jotta kokonaisuus olisi helpompi hahmottaa. Taulukko pitää sisällään koko jakson tuntijaon, oppimisprosessin etenemisen, työtavat, välineet sekä tuntikohtaiset tavoitteet.

Jaksosuunnitelma etenee kokonaisen käsityöprosessin periaatteiden mukaisesti ja sisältää siten vaiheet työn ideoinnista projektin arviointiin. Opetuskerrat yhdestä kolmeen sisältävät ryhmissä toteutettavan käsityön ideointia ja suunnittelua. Ideoinnissa lähdetään liikkeelle olemassa olevasta ”ongelmasta”, johon etsitään ratkaisua yhdessä koko luokan kanssa. Käydyn keskustelun pohjalta oppilaat hahmottelevat luonnoksen omasta lukunurkasta ja tunti integroituu siten kuvataiteen oppisisältöihin. Vähitellen suunnitteluprosessi etenee siten, että oppilaat valitsevat itselleen mieleisimmän projektin osa-alueen, jonka perusteella opettaja muodostaa ryhmät, joissa projektin eri käsityöt tullaan toteuttamaan.

Ideointi- ja suunnitteluvaiheen keskeisimmät oppisisällöt ovat käsityön suunnitelman toteuttaminen (visuaalinen hahmottelu, tekniset mitat ja materiaalit), sekä ryhmässä toteutettavan

käsityön periaatteiden ymmärtäminen (työnjako, ryhmäpäiväkirja). Jakson alkuvaiheen yhteiset opetustuokit keskittyvät erityisesti näihin osa-alueisiin ja vaativat siten opettajien järjestelmällistä ohjausta.

Tuotteen valmistusvaiheessa oppilaat jakautuvat töiden mukaisiin ryhmiin, eivätkä oppilaat siten työskentele jatkuvasti samojen materiaalien ja työtapojen parissa. Jotta prosessia voidaan ohjata järjestelmällisesti, on suunnitelma kuitenkin laadittu siten, että eri ryhmät etenevät yhteisen aikataulun mukaisesti. Vaikka työskentelyvaihe toteutuu pääsääntöisesti itsenäisesti, prosessia ohjaavat yhteiset opetustuokit, joissa ryhmät muun muassa kertovat käsityöprojektinsa etenemisestä ja asettavat tavoitteita työskentelylleen. Valmistusvaiheessa käydään lisäksi yhdessä läpi oppisisällöt liittyen materiaalien järkevään käyttöön sekä työstämisen tekniikoihin, joita ovat esimerkiksi ompeleminen, liitosten tekeminen, vetoketjun kiinnittäminen, sekä työn viimeistelyn tekniikat, kuten hiominen ja lakkaaminen. Tekniikoihin liittyviin opetustuokioihin osallistutaan sen perusteella, liittykö ryhmän käsityö enemmän kovien vai pehmeiden materiaalien työstämiseen.

Käsityöprosessin viimeinen vaihe on arviointi, jonka tukena toimii koko prosessin aikana toteutettu työskentelyn dokumentointi. Dokumentoinnin keskeinen osa-alue on ryhmäpäiväkirja, jonka toteutukseen oppilaat saavat ohjausta käsityöprosessin alussa, sekä tarvittaessa myös sen aikana. Lisäksi arvioinnissa käytetään apuna oppilaiden ottamia valokuvia käsityöprosessin eri vaiheista. Viimeisen vaiheen keskeisin oppisisältö on ryhmän työskentelyyn kohdistuvan itsearvioinnin toteuttaminen ja oppilaita ohjataan pohtimaan, mihin eri vaiheisiin arviointi kohdistuu ja millaista oppimista prosessin aikana on tapahtunut.

Projektin tavoitteet

Projektin tavoitteena on vahvistaa oppilaan ymmärrystä kokonaisen käsityöprosessin eri vaiheista ja niitä ohjaavista periaatteista. Kokonaisessa käsityöprosessissa kiinnitetään tuotteen valmistuksen lisäksi yhtä lailla huomiota työn ideointiin, suunnitteluun ja arviointiin (Pöllänen ja Kröger 2004, 162-164). Koska projekti on kestoltaan parin kuukauden pituinen, on sen tarkoitus vahvistaa oppilaiden kykyä pitkäjänteiseen, mutta silti innovatiiviseen käsityön tekemiseen (POPS 2014, 270). Yhteisöllisen, oman luokan hyväksi toteutettavan käsityön tavoite on myös

edistää oppilaan kykyä osallistua luokan yhteisiä asioita koskevaan päätöksentekoon ja edistää siten vaikuttamisen taitojen kehittymistä (POPS 2014, 24). Yhteisöllisen käsityön tavoitteena on edistää ryhmässä toimimisen periaatteita. Projekti toteutetaan kesäloman jälkeen alkusyksyllä, jolloin yhteinen käsityön tekeminen toimii osaltaan myös luokan ryhmäytymistä edistävänä tekijänä.

Projektin aikana on tarkoitus tutustua monipuolisesti sekä pehmeisiin että koviin materiaaleihin ja kehittää oppilaan taitoa hyödyntää erilaisia materiaalien työstämisen tapoja (POPS 2014, 272). Vaikka osa oppilaista työstää enemmän kovia ja osa pehmeitä materiaaleja, muodostavat ne lopulta yhtenäisen, monimateriaalisen kokonaisuuden. Työskentelyn tarkoitus on myös edistää oppilaan tieto- ja viestintäteknologian tietoja ja taitoja projektin eri vaiheissa; suunnitteluun liittyvässä tiedonhaussa, työvaiheiden dokumentoinnissa sekä mahdollisuuksien mukaan myös prosessin ja lopputuloksen arvioinnissa (POPS 2014, 273). Koska oppilaat jaetaan työskentelyryhmiin heidän oman mielenkiintonsa, mutta myös opettajan arvioiman taitotason mukaan, tavoitteena on, että kaikki oppilaat saavat projektin aikana itsetuntoa vahvistavia onnistumisen kokemuksia, jotka innostavat heitä käsillä tekemiseen (POPS 2014, 272).

Integrointi muihin oppiaineisiin ja laaja-alainen osaaminen

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) todetaan laaja-alaisen osaamisen olevan oppimisen tavoitteena (20). Yhtenä keskeisenä tavoitteena on ajattelun ja oppimisen taitojen kehittäminen, jotta oppilas tulee tietoiseksi omasta oppimisestaan. Keskeisinä tekijöinä näiden taitojen kehittymiselle nähdään niin itsenäinen kuin vuorovaikutuksellinen ongelmanratkaisu, argumentointi, päättely, johtopäätösten teko ja uuden innovointi. Tämä tulee projektissamme esiin oppilaiden ryhmätyöskentelyn luonteessa, jossa oppilaat ovat itse aktiivisia tekijöitä ja opettajien tehtävänä on rohkaista oppilaita luottamaan omiin näkemyksiinsä. Luova työskentely ryhmässä yhdessä tekemällä edistää oppilaiden ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä. (POPS 2014, 155.)

Opetusta voidaan eheyttää integroimalla eri oppiaineiden sisältöjä laajemmaksi kokonaisuudeksi. Jaksosuunnitelmassamme on huomioitu mahdollisuus monien oppiaineiden integrointiin. Lähtökohtana projektille on lukemisen tekeminen mielekkäämmäksi. Tämä integroituu

äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen, kuten yllä on mainittu. Tämän lisäksi projekti on mahdollista integroida kuvataiteen, matematiikan ja vieraiden kielten oppisisältöihin. Kuvataidetta hyödynnetään varsinkin projektin ideoinnissa ja suunnittelussa, piirtämällä ja valmistamalla prototyyppi ryhmän työstä. Projektin aikana tulee myös harjoiteltua viivaimen/mittanauhan käyttöä ja mittojen ottamista erilaisista materiaaleista, jolloin matematiikan sisällöt ovat läsnä. Lisäksi mahdolliset työohjeet ja ideointiin käytettävät sivustot voivat olla vieraskielisiä, jolloin oppilaiden vieraiden kielten tuntemus vahvistuu.

Ryhmässä toteutettava käsityö

Koska jakson käsityöprojekti on koko luokan yhteinen, painottuu siinä ryhmässä toteutettavan käsityön harjoittelu. Oletettavaa on, että oppilaat ovat aiemmin tottuneet työstämään käsitöitä pääasiassa yksin, joten on tärkeää, että opettaja tarjoaa riittävästi välineitä ja ohjausta ryhmässä työskentelyyn. Ryhmätyön tekeminen on kuitenkin perusteltua, sillä sen on todettu edistävän oppilaiden motivaatiota, kehittävän kognitiivisia ja sosiaalisia taitoja sekä tukevan eriyttämisen tarpeita. Toteuttaessa käsityötä ryhmätyönä on kuitenkin otettava huomioon ryhmätyön moninaiset haasteet, joita ovat muun muassa työn jakautuminen epätasaisesti eri oppilaiden välillä sekä ryhmän jäsenten keskinäinen syrjintä. (Saloviita 2013, 130.) Välttääkseen nämä ongelmat on tärkeää, että opettaja tarjoaa riittävästi välineitä ja ohjausta ryhmässä työskentelyyn.

Ryhmätyön onnistumisessa on painotettu etenkin positiivisen keskinäisriippuvuuden, yksilöllisen vastuun ja ryhmätyötaitojen opettelu merkitystä (Saloviita, 2013, 132). Keskeistä projektimme toteutuksessa on, että oppilaita kannustetaan tasapuolisen työnjaon tekemiseen sekä ongelmanratkaisuun yhdessä. Onkin otettava huomioon se, etteivät kaikki voi työskennellä saman työvaiheen parissa, vaan työtehtävien jakamisesta on sovittava demokraattisesti. Opettajien vastuulla on seurata ja arvioida ryhmien työskentelyä aktiivisesti, jotta vapaamatkustamiselta vältyttäisiin. Tärkeää on, että ryhmätyötaitojen harjoitteluun panostetaan ja ryhmätyön sujumista arvioidaan sekä projektin aikana että sen lopussa. Tässä käytetään apuna ryhmän yhdessä toteuttamaa ryhmäpäiväkirjaa, johon kirjataan ylös paitsi konkreettisia työskentelyn etenemiseen liittyviä havaintoja myös pohdintaa ryhmätyöskentelyn sujuvuudesta, kohdatuista ongelmista ja työnjaosta. Ryhmäpäiväkirja takaa, että kaikilla ryhmän jäsenillä on tekemistä työskentelyn eri vaiheissa.

Opintokokonaisuuden eriyttäminen

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) kuvataan, kuinka opetuksen suunnittelussa tulisi ottaa huomioon oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot (30). Myös käsityön oppimisprosessia suunnitellessa on ehdottoman tärkeää huomioida oppilaiden kirjo. Käsityön tekemisen keskiössä ovat hienomotoriset taidot ja käsillä tekeminen sekä erilaisten työvälineiden ja koneiden käyttö. Oppilaiden turvallisen työskentelyn takaamiseksi tärkeää, että opettajat huomioivat eriyttämisen tarpeet opetusta suunnitellessaan. Eriyttämällä käsityöprosessia on myös tavoitteena luoda erilaisille oppijoille itsetuntoa vahvistavia onnistumisen kokemuksia ja lisätä motivaatiota käsityön tekemiseen (POPS 2014, 30). Opettajien tulisi nähdä oppilaiden väliset erot ongelman sijaan mahdollisuutena ja suunnitella opetus jokainen oppilas huomioon ottaen siten, että se on osallistavaa, riittävän haastavaa, oppilaalle merkityksellistä sekä oppilaiden tarpeiden mukaan tuettua (Woolfolk 2013, 10).

Käsityöprojektimme koostuu useista erilaisista komponenteista ja tarjoaa siten monipuolisia mahdollisuuksia työskentelyn sekä alas-, että ylöspäin eriyttämiseen. Toteutettavien töiden ideointi ja valinta toteutetaan siten, että vaihtoehdot ovat oppilaiden ikä- ja taitotasolle sopivia ja siten realistisesti toteutettavissa. Tärkeässä roolissa on ryhmäkoonpanon suunnittelu siten, että se tukee mahdollisia eriyttämisen tarpeita ja edistää positiivisten kokemusten syntymistä. Tässä opettajien on otettava huomioon paitsi oppilaiden toiveet toteutettavasta työstä, myös työn haastavuus sekä toimiva ryhmäjako. Ryhmäjaossa on huomioitava se, että jokaiselle oppilaalle on tarjolla oman taitotason mukaisia haasteita, sillä esimerkiksi lahjakkaat oppilaat eivät välttämättä hyödy ryhmätyöskentelystä, jos ryhmän taitotaso on heille liian alhainen (Woolfolk, 2013, 381). Jaksosuunnitelmaan voi sisällyttää lisätyön, esimerkiksi yhteisen tilkkutäkin, jota nopeasti etenevät oppilaat voivat työstää, mikäli he ovat työskentelyssä huomattavasti muita oppilaita edellä tai saavat työnsä valmiiksi. Tähän ohjeistuksen opettajat antavat tarvittaessa erikseen.

Lisäksi projektin eriyttämistä tukevat perinteiset eriyttämisen menetelmät, kuten opetettavan asian havainnollistaminen visuaalisten vinkkien avulla. Puheen ja tekstin lisäksi kuvien, videoiden ja mallintamisen avulla myös oppilaiden, joilla on vaikeuksia seurata opetusta pelkän kuulemansa perusteella, on helpompi osallistua työskentelyyn. Opettajien tulee myös huolehtia,

että kaikki oppilaat näkevät riittävän hyvin esimerkiksi taululle, koska oppilas itse ei aina ymmärrä siirtyä paremmalle paikalle nähdäkseen. Keskeinen osa käsityöprojektin eriyttämistä on myös opettajien tarjoama ohjaus ja tuki. Havaittuaan oppimisen haasteita, opettajien on tärkeää seurata työskentelyn sujumista aktiivisemmin, tarjota konkreettisia neuvoja ja tehdä esimerkiksi ohjeista selkeämpiä. Mahdollisuuksien mukaan käsityön oppitunneilla hyödynnetään myös koulunkäynninohjaajien tarjoamaa tukea. Ryhmätyöskentely tarjoaa oivallisen mahdollisuuden myös siihen, että oppilaat hyödyntävät työskentelyn haasteita ratkaistessaan omaa asiantuntijuuttaan ja auttavat työskentelyssä toisiaan.

Samanaikaisopettajuus

Projektissamme haasteeksi muodostuu sen monipuolisuus. Koska töitä työstetään niin kovien materiaalien kuin pehmeiden materiaalien tiloissa, opettajan tulisi olla jatkuvasti kahdessa eri paikassa. Yksi vaihtoehto haasteen ratkaisemiseksi on samanaikaisopetus. Jaksosuunnitelmamme mukaisesti projekti toteutetaan kahden opettajan johdolla. Opettajilla ei tarvitse olla aineenopettajan pätevyyttä kovien ja pehmeiden käsityömateriaalien oppiaineissa, vaan into ja halukkuus työskennellä yhdessä oppilaiden parhaan oppimistuloksen saavuttamiseksi on tärkeintä.

Samanaikaisopetuksen on todettu helpottavan opettajan työtaakkaa ja edistävän eriyttävää opetusta luokassa. Koemme, että tämä on toimiva ratkaisu myös sen ratkaisemiseen, kuinka toteuttaa sekä kovien että pehmeiden materiaalien työstämistä samanaikaisesti. On kuitenkin huomattava, että samanaikaisopetuksen suunnittelu ja toteutus vaatii opettajilta joustamista ja paitsi yhteisen suunnitteluajan, myös yhteisen näkemyksen löytämistä. Menetelmää voidaan toteuttaa erilaisten mallien mukaisesti, mutta projektin aikana esimerkiksi tiimiopetus sekä vaihtoehtoiset työasemat ovat työskentelyn kannalta toimivia ratkaisuja. Tämä tarkoittaa, että projektin yhteisissä vaiheissa opettajat työskentelevät saumattomasti yhdessä, mutta eri materiaaleja työstäessä luokka on jaettu suunnitelmamme mukaisesti ryhmiin ja opettajien opetus on osaltaan erilaista eri ryhmissä. (Saloviita 2013, 120-123.)

Projektin arviointi

Black ja Wiliam (1998) painottavat selkeiden tavoitteiden asettamista oppimisen edistämiseksi. Jaksosuunnitelmamme pyrkii ottamaan tämän huomioon jokaisen opetustuokion alussa. Formatiivisen arvioinnin mukaan tämä tavoitteiden tunnistaminen on ensimmäinen vaihe, jossa oppilas ymmärtää, että hänen nykyisen osaamisensa ja tavoitteen välillä on matkaa. Tämän ymmärtämisessä helpottaa monipuolinen ja kattava yksilöllinen palaute, joka keskittyy oppilaan omaan kehittymiseen eikä vertaa häntä muihin. (Black ja Wiliam 1998, 6.) Ihme (2009) lisää, että arvioinnin tulee olla totuudenmukaista ja kannustaa oppilasta etenemään opinnoissaan (104).

Perinteisesti oppilas on saanut numeroarvosanan, jota on ylikorostettu hyödyllisen palautteen sijasta. Palautteen tarkoitus on viedä oppijaa eteenpäin ja pelkkä numero ei hyödytä heitä tässä. (Black ja Wiliam 1998, 8.) Oppilaan tulee saada formatiivisen mallin mukaista arviointia, jossa oppimistuloksia ei arvioida ainoastaan työn lopussa, vaan myös sen aikana ja opetusta eriytetään havaittujen tarpeiden mukaisesti. Arviointi nähdään toisin sanoen prosessina. (Saloviita 2013, 116; Ihme 2009, 89.) Palautteen ansiosta oppilas voi tunnistaa omia kehitystarpeitaan, asettaa itselleen tavoitteita ja työskennellä saavuttaakseen asetetut tavoitteet.

Projektissamme pyritään formatiiviseen arviointiin. Jokaisen tunnin alussa käytävä "tilannekatsaus" koko luokan kesken kertoo opettajille ja oppilaille, missä vaiheessa he ovat. Tämän jälkeen on selkeämpää asettaa tavoitteita työskentelylle, joka puolestaan ohjaa oppilaita työskentelemään niitä kohti. Opettajat havainnoivat ja arvioivat ryhmien työskentelyä koko projektin ajan. He kiertelevät luokassa, materiaalien mukaan eri tiloissa, sekä tarpeen vaatiessa antavat neuvoja ja ohjausta oppilaiden työskentelyyn. Palautteen antaminen oppimisen aikana on tärkeä tekijä formatiivisessa arvioinnissa ja opettajien tarkoitus onkin antaa palautetta ryhmille (ja yksittäisille oppilaille) jo projektin kuluessa, ei vain sen päätyttyä.

Eräänä ryhmätyötaitojen kehittymisen keinona oppilaat kirjoittavat ryhmäpäiväkirjaa (Saloviita 2013, 132). He myös dokumentoivat työvaiheitaan valokuvaamalla työvaiheita projektin eri vaiheissa (POPS 2014, 272). Nämä kuvat toimivat ryhmätyöskentelyn arvioinnin apuna viimeisellä opetuskerralla. Päiväkirjan avulla he voivat pohtia niin työnteon kuin yhteistyönkin sujumista ja parhaimmillaan heidän keskinäinen luottamuksensa kasvaa (Ihme 2009, 95).

Ryhmäpäiväkirjan lisäksi oppilaat kirjoittavat itsearvioinnin opettajan laatiman itsearviointilomakkeen pohjalta (Liite 2.). Ihanteellisinta olisi, jos opettajat pitäisivät ryhmien kanssa arviointikeskustelun, jossa pohdittaisiin ryhmäpäiväkirjassa esiintyviä ilmiöitä. Tämä ei kuitenkaan aina ole mahdollista, joten opettajat antavat palautetta koko luokalle, ryhmille ja yksittäisille oppilaille. Koko luokan kanssa käydään projektin lopuksi yhteinen keskustelu ja pohditaan, saavutettiin tavoitteet. Ryhmille ja yksittäisille oppilaille opettajat antavat palautetta esimerkiksi kirjallisesti. Tämä palaute perustuu oppilaan itsearviointiin, ryhmäpäiväkirjaan ja otettuihin kuviin työvaiheista, opettajien havainnointiin ja muistiinpanoihin työskentelyn sujuvuudesta sekä lopputuloksesta. Palautteessa tulee ottaa huomioon kokonaisen käsityön periaatteet.

Lähteet

- Black, P. & Wiliam, D. 1998. Inside the black box: raising standards through classroom assessment. London, Great Britain: King's College London
- Ihme, I. 2009. Arviointi työvälineenä: lasten ja nuorten kasvun tukeminen. Jyväskylä: PS-kustannus
- Morrow, L. M. ja Weinstein, W.S. 1986. Encouraging voluntary reading: the impact of a literature program on children's use of library centers. *Reading Research Quarterly*, 21(3), 330–346. <http://doi.org/10.2307/747713>
- Pöllänen, S. ja Kröger, T. 2004. Näkökulmia kokonaiseen käsityöhön. Savonlinnan opettajankoulutuslaitos.
http://sokl.uef.fi/verkkojulkaisut/tutkivaope/pdf/polla_kroger.pdf
- Saloviita, T. 2013. Luokka haltuun!: parhaat keinot toimivaan opetukseen. Jyväskylä: PS-kustannus
- Woolfolk, A. 2013. Educational psychology (12. painos). Yhdysvallat: Pearson.

Liitteet

Liite 1.

Aika	Oppimisprosessin eteneminen, sisällön jäsentyminen, eriyttäminen	Työtavat ym. opetusjärjestelyt ja menetelmät	Tarvikkeet, materiaalit ja tilat
<p>1. Ideointi 45min (toteutetaan kuvataiteen tunnilla - linkitys tilan piirtämiseen)</p> <p>Tunnin tavoite: ongelmanratkaisu käsityöprosessin ideoinnin apuna</p>	<p>Aiheen esittely, käsityöryhmässä, materiaalit ja tavoitteet, <i>Ongelmanratkaisu</i>: Missä säilytetään kirjoja? Missä istutaan? Miten voi lisätä mukavuutta? Haaveet/toiveet - ideoinnin aloittaminen Kotiläksy: pohdi 3-5 itsellesi tärkeää esinettä/käsityötä, jotka lukunurkasta tulisi löytyä</p>	<p>Tutustutaan kuviin ja keskustellaan lukunurkan tarpeesta - parin/ryhmän kanssa pohditaan ratkaisuja annettuihin tarpeisiin Piirretään lukunurkasta haavehahmotelma - hahmotelmien esittely tunnin lopuksi - laitetaan seinille ja käydään parin kanssa tutustumassa mitä muut ovat ajatelleet Palaute kolmesta omasta mielestä toimivimmasta ratkaisusta - esim. post-it lapuille, jotka liimataan hahmotelmien viereen Muutama pari voi perustella valintansa muulle luokalle</p>	<p>Omassa luokassa - oppilaiden motivaatiota nostattavat kuvat taululla Värikynät ja paperia hahmotteluun Post-it lappuja</p>
<p>2. Ideointi → visuaalinen suunnittelu 45min Tunnin tavoite: ryhmässä toteutettavan käsityön periaatteiden tunteminen</p>	<p>Pohditaan mitä täytyy ottaa huomioon yhteistä käsityötä toteuttaessa (työnjako - ryhmäpäiväkirja, dokumentointi ym.) - laaditaan pelisäännöt ryhmien toiminnalle. Palautetaan mieleen edellisen tunnin ideointi Kotiläksyn esittely ryhmille, jonka pohjalta ryhmissä päätetään kuusi</p>	<p>Yhteinen intro tunnin alussa. Pelisääntöjen kirjaaminen yhdessä taululle. Ryhmätyöskentelyä kotiläksyn parissa Listataan ryhmän käsityöehdotukset Kerätään useimmin mainitut opettajan johdolla taululle Tunnin lopuksi oppilaat saavat toivoa lapulla</p>	<p>Omassa luokassa taulun avulla, hyödynnetään vihkoon tehtyä kotitehtävää Paperi ja kynä</p>

	<p>esineitä/tavaraa, jotka sopivat lukunurkkaan</p> <p>Useimmin mainitut kerätään luokan yhteiselle listalle, josta niitä lähdetään kehittämään</p> <p>Oman toiveen esittäminen suljetulla äänestyksellä.</p>	<p>itselleen mieluisinta työtä → tämän pohjalta opettaja järjestää oppilaat ryhmiin seuraavalle kerralle (oman harkinnan mukaan - esim. 8 ryhmää, joista aina kahdella on sama työ)</p>	
<p>3. Visuaalinen suunnittelu + Dokumentointi</p> <p>2x45min</p> <p>Tunnin tavoite: valmis suunnitelma työnjaosta, materiaaleista, mitoista, työtavoista ym.</p>	<p>Opettaja kertoo ryhmäjaon, joka on rakennettu oppilaiden toiveiden, mutta myös opettajan oppilastuntemuksen sekä eriyttämistä tukevien havaintojen pohjalta.</p> <p>Suunnittelu - työnjako, ajankäyttö, materiaalit, toteutus.</p> <p>Opettajalla kuvia, linkkejä ja kirjoja, joissa on perusmalleja toteuttavista töistä.</p> <p>Suunnitelman esittely opettajalle, joka antaa ohjausta ja vinkkejä.</p>	<p>Taululle ryhmäjako → jakautuminen ryhmiin</p> <p>Suunnitelmat paperille - apuna voi käyttää iPadeja ja kirjoja (kuvia), jotka opettaja on tuonut luokkaan.</p> <p>Suunnitelman laatiminen yhdessä oman ryhmän kanssa - taululla apukysymyksiä (Työnjako - kuka toimii aluksi kirjurina, kuka valokuvaa ym.? Minkä kokoinen - mitat? Mitä materiaalia? Ajankäytön arviointi - opettaja kertoo projektiin käytettävät tunnit)</p>	<p>Paperi ja kynä</p> <p>iPadit</p> <p>Käsityökirjoja</p> <p>Kuvia</p> <p>Taulu</p>
<p>4. Tuotteen valmistus + Dokumentointi</p> <p>2x45min</p> <p>Tunnin tavoite: Materiaalien järkävä käyttö ja projektin alkuun saattaminen</p>	<p>Ryhmissä: Suunnitelman kertaus</p> <p>Yhteisesti: materiaalien järkävä käyttö - mittojen mukaan, miten käytän materiaalia kestävän kehityksen periaatteiden mukaan?</p> <p>Materiaalivalintojen tekeminen ja materiaalien hankinta koulun tiloista.</p> <p>Kovien materiaalien tilassa opetustuokio: mittojen merkintä + sahaaminen</p> <p>Pehmeiden materiaalien tilassa: mittojen merkintä ja leikkaaminen</p>	<p>Ryhmissä: ryhmäporina omasta työstä?</p> <p>Yhteisesti opetustuokio: materiaalien säästävä käyttö.</p> <p>Ryhmän kanssa: tarvittavat mitat materiaaleista + niiden leikkaaminen/sahaaminen ym. yhteisesti käytyjen materiaalikäytön periaatteiden mukaisesti.</p> <p>Työskentelyn aloittaminen opetustuokioiden jälkeen - mahdollisesti apua opettajilta. Kuka tekee, kuka dokumentoi ym.</p>	<p>Taulu</p> <p>Paperi ja kynä</p> <p>Tarvittavat materiaalit (esimerkkitoissa: puu ja kankaat) - koulusta</p> <p>Materiaalien työstöön tarvittavat välineet - kovien materiaalien työkalut (käsisaaha, hiomapaperi ym.) ja pehmeiden materiaalien</p>

	Omien materiaalien sahaaminen/leikkaaminen ryhmissä.	Työskentelyn sujumisen kirjaaminen ryhmäpäiväkirjaan.	välineet (sakset, merkitsemisliitu ym.) Ryhmäpäiväkirja iPad kuvien ottamiseen
5. Tuotteen valmistus + Dokumentointi 2x45min Tunnin tavoite: Materiaalien liittäminen yhteen - ompelun tekniikkaa ja puumateriaalien liitoksia	Yhteisesti: missä vaiheessa ryhmät ovat? Laaditaan ryhmän tavoitteen pohjalta. Opetustuokiot: kovien materiaalien opetustuokio (esim. liitoksista) toisen opettajan johdolla ja pehmeiden materiaalien opetustuokio (esim. ompelun tekniikoita) toisen opettajan johdolla. Opittua sovelletaan käytäntöön ryhmän omassa työskentelyssä.	Nopea kertaus jokaisen ryhmän vaiheesta → tavoitteet. Jakaannutaan oman ryhmän työn perusteella kovien tai pehmeiden materiaalien tiloihin - opetustuokio opettajan johdolla. Tämän jälkeen jatketaan oman työn edistämistä dokumentoiden ja ja kirjoittaen päiväkirjaa.	Kovat ja pehmeät materiaalit (puu ja kankaat) Tarvittavat välineet (vasara, liima-naula - liitos - ompelukone, nuppineulat ym.) Ryhmäpäiväkirja + kynä ja kumi iPadiit kuvien ottamiseen
6. Tuotteen valmistus + Dokumentointi 45min Tunnin tavoite: Töiden työstäminen	Yhteisesti: missä vaiheessa ryhmät ovat? Ryhmän tavoitteet sen pohjalta. Työskentelyn jatkaminen ryhmissä, dokumentointi ja ryhmäpäiväkirjan täydentäminen. (Ryhmien etenemisen mukaan vetoketjun kiinnitys -opetustuokio opettajan johdolla)	Kertaus jokaisen ryhmän vaiheesta → tavoitteet. Itsenäistä työskentelyä ryhmissä → opettaja tarvittaessa apuna.	Kovat ja pehmeät materiaalit (puu ja kankaat) Tarvittavat välineet (samat kuin edellisellä tunnilla) Ryhmäpäiväkirja + kynä ja kumi iPadiit kuvien ottamiseen
7. Tuotteen valmistus + Dokumentointi 2x45min Tunnin tavoite: Töiden viimeistely	Yhteisesti: missä vaiheessa ryhmä on? Ryhmän tavoitteet tunnille sen pohjalta. Opetustuokiot viimeistelyn tekniikoista - kovien materiaalien tiloissa: (hionta), maalaus/lakkaus/petsaaminen ja pehmeiden	Kertaus jokaisen ryhmän vaiheesta → tavoitteet. Opettajien johdolla opetustuokiot. Itsenäistä työskentelyä ryhmissä. Ajan salliessa yhteinen kokoontuminen töiden esittelyä varten. Opettajat keräävät	Pehmeät ja kovat materiaalit Hiomapaperi Lakka, maalit, petsit Ompelukone, nuppineulat, langat, styrox-rouhe, vanu/valmiit

	<p>materiaalien tiloissa: (vetoketju), langanpätkien siistiminen, silittäminen, säkkituolien ja tyynyjen täyttö Mahdollisesti valmiiden töiden esittely muulle luokalle - yhteinen kokoontuminen (ajan salliessa)</p>	<p>ryhmien päiväkirjat tunnin lopussa ja käyvät ne yhdessä läpi seuraavaa kertaa ja palautteen antoa varten.</p>	<p>sisätyö, silitysrauta ja -lauta iPadit Ryhmäpäiväkirja Kynä + kumi</p>
<p>8. Arviointi 45min Tunnin tavoite: Itsearviointin harjoittelu</p>	<p>Tuotteiden esittely koko luokalle (jos ei ehditty viimeksi) Ryhmäkeskustelu projektin tavoitteiden saavuttamisesta ja valmiista tuotteesta Itsearviointi</p>	<p>(Tuotteiden esittely esim. ryhmän omalta paikalta) Käydään ryhmässä läpi työskentelyä kuvien avulla ja lopputulosta opettajan antamien kysymysten pohjalta → opettajat kiertelevät luokassa ja antavat ryhmille palautetta ryhmäpäiväkirjan ja ryhmän keskustelun pohjalta. Pohjustus itsearviointiin + lomakkeen täyttö</p>	<p>Kysymykset keskustelun tueksi taululle Arviointilomake (Liite 1)</p>

Liite 2.

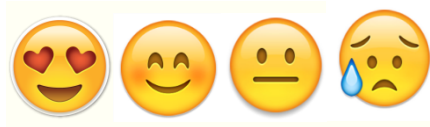
Itsearviointi

1. Millaisia tietoja ja taitoja harjoittelit ja opit lukunurkka-projektin aikana?

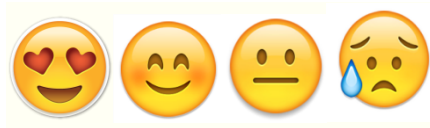
2. Millä tavoin toimit osana ryhmääsi? Missä onnistuit? Miten edistit projektin onnistumista?

3. Valitse parhaiten ryhmätyöskentelyänne kuvaava vaihtoehto:

a) Suunnittelu? Miksi?

b) työskentely? Miksi?

c) valmis työ? Miksi?

4. Miten ryhmäsi olisi voinut mielestäsi vielä kehittää työskentelyään?

Liite 3.

Linkkejä opettajalle:

Jättityyny

http://www.kodinkuvalehti.fi/artikkeli/tee_itse_lattiatyyny

<http://www.apartmenttherapy.com/how-to-make-a-colorful-inexpensive-floor-cushion-apartment-therapy-tutorials-195140> (englanniksi)

<http://ovenlovinblog.com/diy-giant-chevron-floor-pillows/> (englanniksi)

<http://www.brit.co/floor-pillows/>

http://de.dawanda.com/kissen/?quick_view_product=31806110

<https://www.etsy.com/listing/45593386/big-plush-donut-pillow>

http://www.urbanoutfitters.com/urban/catalog/productdetail.jsp?id=35413624&category=A_DE_C_PILLOWS

<https://www.flickr.com/photos/8370111@N06/5632478676/>

Säkkityyny

http://www.kodinkuvalehti.fi/artikkeli/suuri_kasityo/ompele/sakkituolin_ohje

<http://kangaskaruselli.blogspot.fi/2012/05/sakkituolin-muodonmuutos.html>

<http://www.apartmenttherapy.com/how-to-bean-bag-chair-67948>

<http://www.homedit.com/diy-kids-bean-bag-chair/>

Lehti/kirjäteline

<https://www.k-rauta.fi/kampanjasivut/blogiyhteistyot/projekti-verkaranta/diy-sailytyslokerikko/>

<http://twinstip.blogspot.fi/2015/03/diy-lehtiteline.html>

<http://build-basic.com/build-a-magazine-holder/#.Vs7lOvI96Um> (englanniksi)

<http://www.manmadediy.com/users/chris/posts/3875-how-to-make-a-simple-rustic-folding-magazine-rack-from-wood-and-fabric> (englanniksi)

Säilytyslaatikko

<http://www.wikihow.com/Build-a-Simple-Treasure-Chest> (englanniksi)

<http://whiteandfresh.casablogit.fi/lue/2014/02/diy-puulaatikko>

<http://www.rakentaja.fi/artikkelit/301/teeseitselaatikko.htm> (vähän isompi)

Tilkkupeitto (lisätyö)

<http://lankapartio.net/ohjeet/ommellut-kasityot/tilkkupeiton-perusohje.html>

<http://www.lily.fi/blogit/silkkitassun-pai vaunet/tilkkutakki-vauvalle>

<http://vahanvielavahemman.blogspot.fi/2015/02/diy-torkkupeitto.html>